

Aan
Van

Staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitale Zaken
CIO Rijk

nota

Beslisnota Rijksbreed Cloudbeleid 2022

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2022-0000186355

Datum

29 april 2022

Opgesteld door

DGOO/CIO Rijk

T

Samengewerkt met

IFHR, EZK, JenV/NCTV, NCSC
en NBV

Bijlage(n)

2

Aanleiding

In 2011 koos het Kabinet, in antwoord op de motie Van der Burg c.s. voor een strategie op basis van een 'gesloten Rijkscloud'. In de I-strategie 2021 – 2025 is de ontwikkeling van een strategisch rijksbeleid voor cloud aangekondigd.

In het tweeminutendebat van 29 maart heeft u aangegeven dit voor het meireces, dat op 22 april aanvangt, naar de Kamer te sturen. Bijgevoegd treft u de brief met het cloudbeleid. Omdat doorgeleiding naar de Ministerraad gewenst is, treft u zowel een uitstelbriefje, als de brief met cloudbeleid.

Geadviseerd besluit

Akkoord met bijgevoegde uitstelbericht met ondertekening, en doorgeleiding brief met cloudbeleid aan het SGO t.b.v. agendering voor de Ministerraad.

Kern

In de I-strategie 2021 – 2025 is de ontwikkeling van een rijksbreed cloudbeleid aangekondigd, ter vervanging van het beleid uit 2011. De brief bevat het nieuwe beleid, dat in de kern stelt dat public clouddiensten door overheidsdiensten mogen worden gebruikt onder voorwaarden en met enkele uitzonderingen, die beneden worden toegelicht.

Toelichting

Het voorgestelde rijksbrede cloudbeleid is aangekondigd in de i-strategie 2021 – 2025, en vervangt het rijksbrede cloudbeleid zoals dat in 2011 is ingesteld. Dit beleid sloot niet meer aan bij de huidige stand van zaken van de private cloudindustrie en -techniek. De huidige stand van zaken maakt het de rijksoverheid mogelijk om veilig, flexibel en met transparante kosten gebruik te maken van clouddiensten, meer dan dat in 2011 het geval was.

Hoewel de cloudindustrie is doorontwikkeld, is ook in het nieuwe cloudbeleid het geval dat het is ingepast binnen staande kaders rondom zaken als veiligheid, rubricering en privacy. Dit moet hoe dan ook geborgd worden. Daartoe bevat het cloudbeleid uitzonderingen en voorwaarden,

Uitzonderingen:

- Het gebruik van publieke clouddiensten is *niet toegestaan* voor staatsgeheim gerubriceerde informatie (STG);
- Het Ministerie van Defensie valt buiten de scope van dit beleid.

Voorwaarden:

- Alle departementen, uitvoerings- en andere organisaties formuleren hun eigen cloudbeleid en cloudstrategie op basis van het Rijksbrede cloudbeleid 2022.
- Alle typen clouddienstverlening moeten voldoen aan bestaande voorwaarden voor ICT-dienstverlening, waaronder de AVG.
- Verder wordt er rekening gehouden met de C2000 criteria¹, waarmee onder andere leveranciers of diensten uit landen met een actief cyberprogramma gericht tegen Nederlandse belangen kunnen worden geweerd.
- Waar sprake is van een risico van statelijke actoren, wordt voortijdig dreigings- en beveiligingsadvies ingewonnen van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) en/of Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD).

Verder gelden er nog enkele aanvullende voorwaarden, gericht op het voorkomen van specifieke risico's van toepassing als gevolg van marktconcentratie en politieke of geografische spreiding van gegevensverwerkingen. De departementen dienen daarom een aantal zaken vast te leggen voordat men tot het gebruik van publieke clouddiensten overgaat.

Hiermee kan het departementale CIO office bij gebruik van een clouddienst desgevraagd een samenhangende risicoanalyse overhandigen vanuit de bestaande coördinerende verantwoordelijkheid en instrumentarium aan CIO Rijk, en in het kader van in- en externe verantwoording aan de Audit Dienst Rijk (ADR), de Algemene Rekenkamer (AR).

Politieke context

In het tweeminutendebat op 29 maart heeft u naar aanleiding van een vraag van de PVV over het cloudbeleid, toegezegd dit voor het meireces, dat begint op 22 april, aan de Kamer te sturen. Het uitstelbriefje en het cloudbeleid worden naar aanleiding van de toezegging aan u voorgelegd.

Krachtenveld

Nieuwe beleid is gebaseerd op input van NBV en NCSC. Tevens is het breed afgestemd met CISO's, en CTO's. In verband met het tijdsplan zijn er schriftelijke rondes geweest voor het CIO Beraad en de ICBR, met instemmingen en enkele opmerkingen. Deze zijn in het voorliggende tekst verwerkt. In de tekst is de beleidsverantwoordelijkheid voor de cloud markt in overleg met EZK opgenomen. Tevens zijn op verzoek van JenV de C2000 criteria vermeld, als basis van de mogelijkheid om diensten of producten te weren uit landen met een actief cyberprogramma, gericht tegen Nederlandse belangen.

Uitvoering

Diverse CIO's van grote uitvoeringsorganisaties binnen de overheid zijn geconsulteerd.

Communicatie

In samenwerking met persvoorlichting is kamerbrief: Rijksbreed cloudbeleid 2022 besproken. Voor woordvoering is een document opgesteld met een kernboodschap en Q&A's t.a.v. het cloudbeleid. Persvoorlichting verwacht

¹ Kamerstukken II 2018/19, 25 124, nr. 96

(externe) aandacht voor het beleid en licht u hierover in. Er zullen ook interviews plaatsvinden in in- en externe media. Persvoorlichting en de communicatieadviseur CIO Rijk pakken dit samen op.

Onze referentie
2022-0000186355

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Geen

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Uitstelbericht TK	
2	TK Brief Rijksbreed Cloudbeleid 2022	

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2022-0000371424

Datum

7 juli 2022

Opgesteld door

 DG00/CIO

Rijk

T 

Samengewerkt met

-

Bijlage(n)

0

Aan
Van

STAS BZK
CIO Rijk

nota

01 Beslisnota Rijksbreed Cloudbeleid 2022 voor MR

Aanleiding

Op 6 juni heeft het SGO steun gegeven aan het voorgestelde Rijksbrede Cloudbeleid 2022 met enkele aandachtspunten. Deze zijn in de bijgevoegde versie verwerkt.

Op verzoek van de staatssecretaris is voor bijzondere persoonsgegevens en basisregistraties een oordeel van CIO Rijk ingevoegd voor gebruik van public clouddiensten.

Deze aanpassingen zijn op vrijdag 15 juli j.l. besproken met leden van het CIO beraad. De bezwaren daartegen zijn zodanig dat discussie in het MR werd voorzien. Kern van de bezwaren is dat in de AVG de verantwoordelijkheden en het toezicht al zijn geregeld zonder een CIO Rijk verantwoordelijkheid.

Daarop:

- Is de toelichting opgenomen dat het CIO Rijk oordeel een advies betreft en geen verantwoordelijkheid van de beslisser wordt weggenomen;
- Is de werkbelasting voor departementen verlicht doordat voor het CIO Rijk oordeel, minimaal de (wettelijk vereiste) DPIA aangeleverd dient te worden;
- En is de aanpassing gemaakt om het oordeel vooraf alleen van toepassing te laten zijn op basisregistraties,

waarmee geen bewaar meer in de MR wordt voorzien.

Er is een matrix toegevoegd om de verschillen visueel inzichtelijk te maken, inclusief verantwoordelijkheid en toezicht.

Geadviseerd besluit

Instemmen met deze versie, en doorgeleiden naar de MR.

Kern

Public clouddiensten mogen voor overheidsdiensten worden gebruikt onder voorwaarden en met enkele uitzonderingen, die gericht zijn op de bescherming van de verzameling van digitale kroonjuwelen van de Nederlandse overheid en persoonsgegevens van betrokkenen.

Elk departement moet in staat worden gesteld om relevante risico's in beeld te hebben en te houden. Hiermee kan iedere Minister, binnen de eigen

verantwoordelijkheid, zich ervan verzekeren dat risico's beheerst zijn en blijven, inclusief voor alle Departementaal Vertrouwelijk² gerubriceerde informatie. Onderdelen van de overheid die niet tot de Rijksdienst behoren wordt geadviseerd om dit Rijksbeleid te volgen.

Onze referentie
2022-0000371424

Datum
7 juli 2022

Toelichting

Publieke clouddiensten mogen worden gebruikt op basis van een relevante risicoafweging.

Besluitvorming door de verantwoordelijken moet toetsbaar en auditeerbaar zijn. Er is bijzondere aandacht voor privacy risico's, en er is aanvullende borging voor bijzondere persoonsgegevens en basisregistraties.

Op verzoek van de staatssecretaris is voor bijzondere persoonsgegevens en basisregistraties een oordeel van CIO Rijk ingevoegd. Verder is, na gesprek met SG BZK en CZW, de verklarende tekst toegevoegd over het bestaande mandaat van CIO Rijk, en is de onduidelijkheid over jaarlijkse rapportage over persoonsgegevens (& proces) aan CIO Rijk anders geformuleerd.

Politieke context

Er is reeds diverse malen vanuit de Kamer gevraagd naar het nieuwe cloudbeleid, dat ook is toegezegd aan de Tweede Kamer voor het zomerreces. [REDACTED]

Gerelateerd is dat er mediaberichten zijn, dat de Ierse privacy toezichthouder DPC mogelijk Meta gaat verbieden data van Europese gebruikers naar clouddiensten in de Verenigde Staten te sturen, omdat zij niet aan de juridische voorwaarden voldoet. De kans bestaat daarmee, dat diensten zoals Facebook en Instagram deze zomer niet meer in Europa kunnen worden aangeboden.

Communicatie

In samenwerking met persvoorlichting is kamerbrief: Rijksbreed cloudbeleid 2022 besproken. Voor woordvoering is een document opgesteld met een kernboodschap en Q&A's t.a.v. het cloudbeleid. Persvoorlichting verwacht (externe) aandacht voor het beleid en licht u hierover in. Er zullen ook interviews plaatsvinden in zowel in- als externe media. Persvoorlichting en de communicatieadviseur CIO Rijk pakken dit samen op.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Geen

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

² Zowel basis beveiligingsniveau 2 als 3 (BBN2 en BBN3), volgens de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)